

Ο Άρης Κόρδας και η Χαρά Τριανταφύλλου από το γραφείο Kordas Architects σχεδιάζουν και αναπτύσσουν μια αρχιτεκτονική ισορροπία, όπου η γεωμετρία δεν περιορίζει αλλά αφηγείται. Ο «ποιητικός ρασιοναλισμός» που προτείνουν φέρνει κοντά τη λογική της κατασκευής με τη βιωματική δύναμη του χώρου, ενώ μπορούν να οργανώσουν ένα κτίριο ως αλληλουχία εμπειριών – σαν ένα αρχιτεκτονικό storyboard –, σκηνοθετώντας το φως, τις θέες, τις κινήσεις. Ομοίως, κινηματογραφικά, μας ξεναγούν στη γειτονιά τους, την Κηφισιά.

Για τη Χαρά Τριανταφύλλου, partner στο αρχιτεκτονικό γραφείο Kordas Architects, η ομορφιά της Κηφισιάς δεν βρίσκεται σε ένα σημείο ή σε ένα γεγονός. Βρίσκεται στο ίδιο το τοπίο. «Το πιο όμορφο πράγμα που αντικρίζω, όχι μόνο τελευταία αλλά διαχρονικά, στη γειτονιά μου, την Κηφισιά, είναι το αρχιτεκτονικό της τοπίο. Η πλούσια εναλλαγή αρχιτεκτονικών μορφών και εποχών».

Καθημερινά παρατηρεί παλιές κατοικίες, αρχοντικά με ιστορία, μονοκατοικίες των δεκαετιών του '50 και του '60, αλλά και σύγχρονα κτίρια. Όλα αυτά συνυπάρχουν. «Όχι χωρίς αντιφάσεις, αλλά με έναν τρόπο που δεν ακυρώνει τη συνολική αίσθηση της περιοχής. Αυτή η εναλλαγή δεν δημιουργεί χάος. Αντιθέτως, δημιουργεί αφήγηση».

Η Κηφισιά για την ίδια είναι ένα πολυφωνικό αστικό τοπίο που διατηρεί την κλίμακα και τον χαρακτήρα του. «Αφηγείται την ιστορία της κατοίκησης. Το πώς αλλάζει ένας τόπος χωρίς να χάνει την ταυτότητά του. Ο διάλογος μεταξύ των εποχών, των μορφών και των υλικών, όταν γίνεται με σεβασμό, είναι υπόδειγμα αρχιτεκτονικού σχεδιασμού».

Μοιράζεται ένα περιστατικό με τον τρίχρονο γιο της. «Πρόσφατα, σε έναν περίπατο, αναγνώρισε ένα κτίριο ως "ωραίο". Αυτό σημαίνει πολλά. Σημαίνει ότι η αρχιτεκτονική έχει φωνή, έχει επίδραση ακόμα και στους πιο μικρούς πολίτες, που αντιλαμβάνονται το δομημένο τοπίο διαορθητικά».

Όταν η μέρα δυσκολεύει, η Χαρά επιλέγει το Άλσος της Κηφισιάς. «Είναι ένας χώρος γνώριμος, με παλιά δέντρα, ακιά, ήχους φύσης. Ήδη αυτό είναι ανακουφιστικό». Παρατηρεί, όμως, ότι, παρόλο που έχουν γίνει προσπάθειες φροντίδας, το πάρκο δεν έχει αξιοποιηθεί όσο θα μπορούσε. «Δεν έχει ενεργοποιηθεί πραγματικά. Δεν έχει αποκτήσει τον ρόλο που θα μπορούσε να έχει μέσα στον αστικό ιστό». Αναφέρεται στη ζωή που αποκτά κατά την Ανθοκομική Έκθεση κάθε άνοιξη – όταν ο κόσμος το περπατά, το παρατηρεί, το ζει. «Το Άλσος της Κηφισιάς θα μπορούσε να γίνει σημαντικός χώρος κοινωνικοποίησης. Δεν χρειάζεται να μετατραπεί σε κάτι εντυπωσιακό. Απλώς να γίνει πιο φιλόξενο».

Εδώ, εξηγεί, είναι που παρεμβαίνει ο ουσιαστικός πολεοδομικός σχεδιασμός: αυτός που σέβεται τις υπάρχουσες δομές και οργανώνει καλύτερα τις χρήσεις. «Οι δημόσιοι χώροι έχουν αυτήν τη δυνατότητα – να μετατρέπουν έναν απλό περίπατο σε εμπειρία».

Κι αν έπρεπε να σχεδιάσει κάτι για τη γειτονιά της; Δεν θα ήταν απαραίτητα κάτι καινούργιο. «Η Κηφισιά έχει ήδη μεγάλο πλούτο από

υπάρχοντα κτίρια. Αντί για μια νέα κατασκευή, θα επέλεγα να ενεργοποιήσω ένα ανεκγρό υφιστάμενο κτίριο. Όχι απλώς ως αποκατάσταση, αλλά ως επανόρθωση με ρόλο που να ενώνει την τοπική κοινότητα».

Ο αρχιτεκτονικός στόχος της δεν είναι να χτίζει περισσότερα, αλλά να δημιουργεί νέες χρήσεις με νόημα. «Ίσως αυτή να είναι και η ουσιαστική πρόκληση της αρχιτεκτονικής των πόλεών μας σήμερα: όχι απλώς να χτίζουμε, αλλά να ενεργοποιούμε. Να δημιουργούμε αφορμές για συνύπαρξη. Τα κτίρια δεν είναι αποκομμένες οντότητες. Είναι μέρος του τόπου, της μνήμης και της καθημερινότητάς μας».

Αν είχε τη δυνατότητα να γίνει «δημάρχος» της γειτονιάς για μία μέρα, η πρότασή της θα ήταν απλή – και ριζοσπαστική: «Θα ήθελα να βιώσουμε την εμπειρία της απόλυτης απουσίας αυτοκινήτων. Πώς θα ήταν η καθημερινότητά μας αν, έστω για μία ημέρα, παραχωρούνταν ο δημόσιος χώρος στους πεζούς και στα ποδήλατα. Να περπατάσεις κάτω από τις δεντροστοιχίες, να ακούσεις τη φύση χωρίς μηχανές και κόρνες».

Φαντάζεται μια διαδρομή που να ενώνει παλιά κτίρια, νέες κατασκευές, πλατείες και χώρους πρασίνου. «Όχι σαν "εκδήλωση", αλλά σαν μια μικρή υπενθύμιση του πώς αλλιώς μπορούμε να ζούμε. Να ζήσουμε μια άλλη καθημερινότητα – πιο ήπια, πιο βιωματική».

Όμως δεν λείπουν και τα σημεία που πονάνε. Αναφέρεται στο εγκαταλειμμένο κτίριο της καφετέριας Αλάσκα στο Κεφαλάρι. «Παρά τις κατά καιρούς προσπάθειες, το κτίριο παραμένει για χρόνια σε κατάσταση εγκατάλειψης». Το πρόβλημα είναι σύνθετο: θεσμικό, πολεοδομικό, διοικητικό. «Η Αλάσκα είχε ιστορική και πολιτιστική σημασία. Θα μπορούσε να γίνει ξανά κέντρο πολιτιστικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων – αν υπήρχε η βούληση».

Το τοπίο της Κηφισιάς, όμως, δεν είναι μόνο δομημένο. Είναι και αισθητηριακό. «Το καλοκαίρι, ακούς τον χαρακτηριστικό ήχο των τζιτζικιών, που το βράδυ γίνεται ήχος γρύλων. Είναι η "ηχητική ταυτότητα" του ελληνικού καλοκαιριού». Και είναι και οι μυρωδιές. «Αρώματα από ρυγχόσπερμο και γιαισεμί. Σε ακολουθούν διακριτικά στις βόλτες. Σχεδόν σε τυλίγουν».

Η Κηφισιά, όπως την περιγράφει, είναι ένα τοπίο όπου η πόλη και η φύση συναντιούνται. Και όπως λέει: «Οι μυρωδιές και οι ήχοι της πόλης δεν είναι φόντο. Είναι ενεργό στοιχείο της εμπειρίας κάθε τόπου».

Κτίρια από κάθε ύψος και δεκαετία
μόνο στην Κηφισιά θα βρεις